

Sd 11,34-40

Když přicházel Jiftách do Mispy ke svému domu, hle, vychází mu naproti s bubínky a s tancem jeho dcera. Měl jenom tu jedinou, kromě ní neměl syna ani dceru. Jak ji uviděl, roztrhl své roucho a zvolal: „Ach, má dcero, srazilas mě do prachu, uvrhla jsi mě do zkázy! Zavázal jsem se svými ústy Hospodinu a nemohu to vzít zpět.“ Ona mu odpověděla: „Můj otče, když ses svými ústy zavázal Hospodinu, učíš se mnou, co jsi vyřkl, za to, co Hospodin pro tebe učinil, abys mohl vykonat pomstu nad svými nepřáteli, nad Amónovci.“ Požádala pak svého otce: „Nechť je mi dovoleno toto: Ponech mi dva měsíce. Ráda bych odešla do hor a oplakávala se svými družkami své panenství.“ On jí řekl: „Jdi.“ Propustil ji na dva měsíce a ona odešla se svými družkami, aby na horách oplakávala své panenství. Po uplynutí dvou měsíců se vrátila k otci a on splnil slib, který o ní učinil. Muže nepoznala. V Izraeli se pak stalo zvykem, že izraelské dívky vycházívaly rok co rok po čtyři dny v roce opěvovat dceru Jiftácha Gileádského.

Květná neděle, to je příležitost, kdy se církev řadí do zástupu, mává pomyslnými či opravdovými mávátky, prostě demonstrativně vítá jako svého Zachránce Krále na oslátku. Církev je v tomto světě i od toho, aby čas od času takhle demonstrovala, ke komu se upíná, ke komu zve. V kom vidí budoucnost pro sebe i pro lidi okolo.

V příběhu o soudci Jiftáchovi, zachránci okupovaného a zbídačovaného lidu Božího tuhle **rolí vítačky spasitele** bere na sebe Jiftáchova dcera. Podobně jako při slavném velikonočním jitru, když Mojžíš se svým lidem přešli na druhý břeh moře, vzala Mojžíšova sestra Mirjam bubínky a roztančila zástup dcer Izraele na oslavu darované spásy – i dcera Jiftáchova vzala bubínky, a v čele radostného tanečního reje vítá vítěze nad utlačovateli Božího lidu, svého otce Jiftácha. Jenže než se stačí rozeznít její „*Síla má a písnička má jest Hospodin*“, zjišťuje, tahle oslava přicházejícího zachránce má odezvu víc než tragickou.

Jiftách se vrací z boje, v němž mu Hospodin daroval vítězství, vrací se do Mispy, do dlouho odpíraného domova, odkud ho kdysi vyhnali, těší se, jak teď završí svou rehabilitaci a usedne do knížecího křesla. Vyhlíží, co mu vyjde vstříc aby to přinesl jako slíbenou oběť díky – a v tom uzhří průvod, v jehož čele nekráčí nikdo jiný než jeho dcera. Jeho jediný potomek, jeho jednorozená, milovaná. Jeho budoucnost.

Jakže zněl jeho slib Hospodinu? Daruješ-li mi vítězství, první co mi vyjde vstříc, obrátím na oltáři v popel jako oběť. Že přitom nemyslel svou jedinou milovanou, ani člověka, nýbrž nějaké obětní zvíře, to víc než zřetelně můžeme vyčíst z jeho reakce. V gestu náhlého, nečekaného zoufalství, **rozerval svůj šat**. Je na tom jak Jákob, když mu synové sdělili, že milovaného syna Josefa nejspíš roztrhala divá zvěř, a vlastně ještě hůř (protože s Josefovou smrtí se to nakonec ukázalo jako smyšlená historka.) Jiftách je do hloubi zničený. Vždyť den vítězství, naděje, radosti se mu v té chvíli změnil v moment nejtragičtější prohry. Ještě před chvílí se cítil na vrcholu, teď klesl do propasti bolesti a zoufalství. Má ztratit svou jedinou ratolest, navíc absurdně zbytečně, nechtěným vlastním zaviněním.

Nechtěná, nezamýšlená tragédie se tu před námi odvíjí. Proč?, nač?, co to má znamenat?... Čtu-li příběh sebezpozorněji, jednoznačnou odpověď dát nedokážu. Jen se můžeme pokusit ohledat souvislosti a nabídnout, nikoli vysvětlení, ale spíš možné poselství.

Plánoval Jiftách lidskou oběť?, aby si u Hospodina pojistil vítězství, a prostě to (za trest) vyšlo zrovna takhle? Trochu to naznačuje ČEP, když překládá jeho slib „*kdo mi vyjde, toho obětují...*“ (Sd 11,31), ale nedává to smysl. Jestli se starozákonní svědkové, Tóra a Proroci, proti něčemu stavějí naprosto jednoznačně, je to byt' jen pomyšlení na to, že by Hospodin čekal, přijímal nebo dokonce vyžadoval lidské oběti. Kdyby Jiftách něco takového zamýšlel, sotva by se dočkal darovaného vítězství.

Jeho problém je jinde. Když už svůj slib jednou vyřkl, nevidí to jinak, že teď to udělat musí. Jako by jeho Bůh byl Bohem nelítostného bitkaře, zavrženého a odkopnutého, kterému nikdo nic zadarmo nedá. Podle Jiftácha se teď ukázalo, že Hospodin si za vítězství žádá cenu nejvyšší, život jeho jediné dcery. Místo toho, aby doprostřed svých zkušeností („mně nikdo nic zadarmo nedá...“) pustil sílu Bohem darovaného vítězství – aby „rozpustilo“, přetvořilo jeho vztah k Bohu i lidem – jakoby se mu jeho životní zkušenosti staly neměnným katechismem, a pevně zformovaly jeho představu o tom, kdo to Hospodin je a co po člověku vyžaduje. Jak takové tvrdé, nelítostné pojetí Boha dopadne na děti, o tom netočil filmy jen Ingmar Bergmann, o tom něco ví i náš vypravěč.

Příběhy biblických vysvoboditelů a spasitelů se nevyhýbají ani bolestně **absurdním momentům** našeho života. Neskrývají je, neretuší, nevnucují prvoplánové odsvětlení. Spíš inspirují k větší vnímavosti, rozšiřují obzor. Připomenou, víra není puzzle, kde do sebe vždycky všechno hezky zapadne. Mají prostor pro bolestné, nedořečené, momentálně nezodpověditelné otázky – i pro nedomyšlenosti s tragickými důsledky. A tyhle bolesti nevyřeší ani siláci, protřelí bojovníci či supermani víry. Spíš je unese ten, kdo tíhu těch absurdit a paradoxů, kříž nezaviněné bolesti, bere na sebe. Tak jako v tomhle příběhu, **Jiftáchova dcera**:

Vyšla vstříc otci, a netuší, že jde vstříc tomu, co **vyšlo z jeho úst**, vstříc jeho přísaze. A když to zjistí, neřká, proč zrovna já? Komu jsem se to narodila? Místo toho, tváří v tvář jeho zhroucení, odpoví: „Když už jsi to, otče můj, takhle „vyvedl“, když má darované vítězství takhle absurdní dohru, vezmu to na sebe. Učiň, jak ses zavázal.“ A jediné, co si vyžádá, je dvouměsíční lhůta, během níž oplaká své panenství. Oplaká, že se s nikým nepomiluje, že zůstane pannou. Bez potomků.

Opakované **zdůrazňování jejího panenství** má bezpochyby připomenout jiný slavný antický příběh, **obětování Ifigenie**. Drama dcery krále Agammemnona, kterou její královský otec obětoval, aby usmířil bohyni Artemis a řecké vojsko mohlo za příznivého větru vyplout dobývat Tróju. Tu věštbu, která ji určila jako oběť, se Ifigenie nakonec

rozhodla naplnit dobrovolně, ale to je také jediný moment, kde se obě vyprávění shodují. Na začátku antického dramatu stojí královo rozhodnutí obětovat své dítě, aby si obětováním toho nejvýznamnějšího, vlastního potomka, zajistil přízeň božstev. Tedy přesně to, co Tóra a Proroci odmítají (a co takhle, s touhle motivací, neudělal ani Jiftách).

Ale hluboký rozdíl je i v tom, **jak osud těch dvou**

obětovaných pokračuje: Ifigenie byla při oběti zázračně zachráněná, když ji na oltáři zaměnila samotná Artemis za svou laň. Ale k čemu?, aby jako panenská kněžka přinášela své zachránkyni lidské oběti. Na Tauru, tedy na Krymu... jen kousek od míst, kde teď na oltář svých velikášských ambicí přináší velebný Putin desetitisíce životů synů své vlasti. Přesně těmto koncům chce Tóra předejít, a začíná tím, že zapovídá lidské oběti. Takhle to poznal Abraham..., a takhle to nepoznal Jiftách. A tak to jeho dcera musela vzít na sebe.

Nevyvléká se z odpovědnosti za osudově tragické otcovo rozhodnutí. Opláče tu bolestnou nenaplněnost svého žití, že se nestane v Izraeli matkou. Ale místo aby se stala kněžkou, přijímá úděl oběti. Dá svůj vlastní život. Takhle si ji, podle vypravěče knihy Soudců připomínají každoročně dcery Izraele. Všimněte si, nepřipomínají slavného bojovníka, soudce Jiftácha, ale jeho dceru. A její rozpoznání, že břemeno otcova fatálního rozhodnutí nezbývá než vzít na sebe.

Tak dokonala otcův zápas o vysvobození lidu Božího. Kdybychom četli dál, zjistíme, že k témuž rozhodnutí dospěje po mnoha oklikách i poslední slavný vysvoboditel, salvátor, soudce Samson. Ač nepřemožitelný silák, starozákonní Herkules, nakonec pro záchranu svého lidu nabídne a obětuje vlastní život. To je jeho největší vítězství.

Když na Květnou neděli vycházíme vstříc Králi na oslátku, demonstrujeme tím: spása, záchrana, darovaná Bohem Izraele a Otcem Ježíše Krista, přichází v příběhu toho, který se jí dá cele do služby. Tak, že je ochoten i obětovat svůj život.

Tak do našich rozporných zkušeností, v nichž si tolikrát upravujeme obraz Boha podle svého, vnáší pročištěný obraz spásy, naděje, velkorysého milosrdenství, obnovy toho, co má být lidské. Tak dává vyrůst víře, která nespolehá na supermany, nemanipuluje s nebesy tím, že jim nabízí dary nejcenější, neobětuje ve svém fanatismu vlastní děti. Tak dává vyrůst víře, která umožňuje unést i rozporuplné, absurdní, bolestné momenty, jak je běh života a našich dobře míněných záměrů někdy přináší. Amen.

Sd 11,34-40 Salv Palmarum 2.4.23

Píseň 513,1+2

In: V soužení jsem volal Hospodina, Hospodin mi odpověděl, daroval mi volnost. Hospodin je při mně, nebojím se. Co by mi mohl udělat člověk? Lépe utíkat se k Hospodinu, než doufat v člověka. Lépe utíkat se k Hospodinu, než doufat v knížata. (Ps 118,5n.8n)

Píseň 146,1-2.6-8

Modlitba Slavíme dnes tvůj příchod, náš Pane a Králi. Příchod tvého království, vlády svobody, odpuštění, obnovy lidství. Vlády spravedlnosti, která inspiruje k službě druhým, k solidaritě, nikoli

k chytráckým sebeobhajobám. Vlády pokoje, který převyšuje naši představivost i naši skepsi. Vládu předivné moci spásy, jíž obnovuje životy těch, kdo padli, propadli zoufalství, potácejí se ve svých vinách, i lidství těch, kdo si připadají slušní, správní, bez poskvrny. Prosíme, ať síla tvého blížícího se Království projasňuje víru, obnovuje naději, staví na pevný základ naše vyznání i sliby a spojí nás do požehnaného společenství kolem tvého stolu. Amen.

1. čtení Mt 21,1-9

Konfirmace Martina Procházky

Píseň 246 Pane dnešek

kázání

Píseň 447

CONFITEOR

Přicházíš k nám jako ponížený, pokorný, solidární král spravedlnosti Pane. S vděčností a úžasem si připomínáme tvou blízkost, vždyť kdo jsme my, abychom si ji zasloužili? Spíš chceme mít navrch, než bychom s pokorou sloužili, spíš si zajišťujeme své jistoty a pohodlí, než bychom si všímali potřebných, spíš jsem tvrdě za svým nebo chytře sloužíme svým zájmům, než bychom hledali tvé království a jeho spravedlnost. Tím vším zastíráme, znevěhodňujeme či rovnou karikujeme obraz tvé přicházející spásy, tvého království. Ale ty za námi přesto přicházíš. Bereš na sebe tíhu našich provinění, selhání i nedomyšlených kroků. Obdarováváš naději, radostí, velkorysostí, milosrdenstvím, stavíš na nohy, odpouštíš hříchy. S úžasem, s vděčností, s nově rašící důvěrou k tobě, Králi na oslátku, voláme: Pane smiluj se!

3x Kyrie eleison

Pozdravení pokoje

USTANOVENÍ, podle Mt 26,26nn

OTČE NÁŠ...

POZVÁNÍ (Ps 118)

Požehnaný, jenž přichází v Hospodinově jménu. Žehnáme vám z Hospodinova domu. Hospodin je Bůh, dává nám světlo.

PÍSEŇ 761 V sjítí tomto

Propouštění

Síla má a písnička má jest Hospodin, stal se mou spásou. Jděte v pokoji.

MODLITBA

Blízkost tvé seberozdávající lásky nás ujišťuje, že ti nejsme cizí ani my, ani trápení a bolesti tohoto světa. Děkujeme za to s novým úžasem. Buď s námi, aby v nás naděje a spravedlnost tvého království rostla a sílila. Amen.

PÍSEŇ 284,1+3 (Nuž Bohu děkujme)

Ohlášení

Přímluvy

Za pokřtěné a konfirmované, ať jsme pro ně inspirativním společenstvím – za presbytery, kazatele, ty, kdo se potýkají s předáváním biblického poselství pro naše dny – za všechny lidi v úzkých, za ty, kdo jsou v pokušení řešit svou nouzi neuváženým slibem, půjčkou, zaprodat svědomí. – za ty, jimž se víra změnila v tvrdost k sobě i bližním, nebo rovnou fanatismus – za ty kdo trpí ve válkách, pod mocí okupantů a agresorů – za vytrvalost v pomoci uprchlíkům ze všech koutů světa – za vnímavost k bolestem lidí, kteří stojí vedle nás a jež přehlízíme – za ty, do jejichž života, rodiny, blízkosti zasáhla smrt.

Poslání Ř 15

Bůh trpělivosti a povzbuzení ať vám dá, abyste jedni i druhí stejně smýšleli po příkladu Krista Ježíše, a tak svorně jedněmi ústy slavili Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista. Proto přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás.

Požehnání

Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého.

Píseň 777,1+4